

Socialavgifter för dig som bedriver näringsverksamhet utomlands

Socialavgifter, socialförsäkringstillhörighet och deklaration

När du som är egenföretagare också arbetar utomlands, kan olika regler gälla för socialavgifter och socialförsäkring beroende på i vilket land du arbetar, även om du är bosatt i Sverige. Nedan följer en kort genomgång av vad som i huvudsak gäller när EG-rätten är tillämplig, när en konvention om social trygghet är tillämplig eller när svensk intern lag är tillämplig. Reglerna är normalt också tillämpliga på fysiska personer som är delägare i handelsbolag.

Observera att denna broschyr inte tar upp internationella beskattningsregler, dvs reglerna om i vilket land inkomsten ska beskattas. Information om bl.a. skatteavtal finns på www.skatteverket.se.

Arbete inom EES-området*

Självständig näringsverksamhet i ett annat EES-land än Sverige.

Inget arbete utförs i Sverige

Inom EES-området gäller EG-rätten genom förordning 1408/71 avseende socialförsäkringen. Huvudregeln i förordningen är att den som arbetar som anställd eller egenföretagare i ett EES-land omfattas av *arbetslandets* socialförsäkring. Socialavgifter betalas i arbetslandet enligt det landets lagstiftning. Var personen är bosatt eller var inkomsten beskattas spelar ingen roll. I normalfallet får socialavgifter inte betalas samtidigt i flera länder.

Självständig näringsverksamhet i utlandet ses som passiv näringsverksamhet enligt svensk lag. Intäkten är varken underlag för socialavgifter eller särskild löneskatt i Sverige. Intäkten grundar inte sociala förmåner i Sverige. Du kan bli skyldig att betala socialavgifter i arbetslandet om det landets interna lagstiftning så säger.

Exempel

Albert är bosatt i Sverige men har öppnat en affär i Köpenhamn. Verksamheten bedrivs som enskild firma. Albert ska tillhöra dansk socialförsäkring och socialavgifter ska betalas i Danmark enligt dansk lag. Inga socialavgifter betalas i Sverige.

Deklarera i ruta 100 i inkomstdeklarationen om verksamheten är aktiv (ruta 102 om verksamheten är passiv) och gör en notering under övriga upplysningar att det är fråga om inkomst av näringsverksamhet från landet X, som du anser vara självständigt bedriven där.

Utsändning från Sverige till ett annat EES-land

Om du normalt bedriver näringsverksamhet i Sverige och tillfälligt arbetar i ett annat EES-land, kan du fortsätta att tillhöra svensk socialförsäkring om det tillfälliga arbetet avses vara högst 12 månader. En förutsättning är att du från Försäkringskassan begär ett "Intyg om tillämplig lagstiftning" på blankett E 101 som visar att du ska vara omfattad av svensk socialförsäkring även under arbetet i det andra landet. Inga socialavgifter ska betalas i arbetslandet. Egenavgifter ska betalas i Sverige om intäkten beskattas här.

Exempel

Beata har ett konsultföretag i Sverige. Hon får ett uppdrag på åtta månader i Finland. Beata får ett intyg på blankett E 101 från Försäkringskassan. Hon kommer att tillhöra svensk socialförsäkring under arbetet i Finland. Socialavgifter betalas bara i Sverige.

Deklarera i ruta 100 i inkomstdeklarationen och gör en notering under övriga upplysningar att Försäkringskassan har utfärdat ett E 101-intyg.

* Följande länder är både EU- och EES-länder: Belgien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Polen, Portugal, Slovakien, Slovenien, Spanien, Storbritannien och Nordirland, Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike. Enbart EES-länder är Island, Norge och Liechtenstein. I denna broschyr räknas också Schweiz till EES-området.

Förlängning av utsändningen

Om du har fått en blankett E 101 från Försäkringskassan men arbetet i det andra landet visar sig vara längre än 12 månader på grund av oförutsedda händelser, kan du få tillhörigheten till den svenska socialförsäkringen förlängd i maximalt ytterligare 12 månader. Du måste begära samtycke till förlängningen från det andra landets socialförsäkringsinstitution innan den första 12-månadersperioden har gått ut. Kontakta Försäkringskassan för ytterligare upplysningar. Om det andra landet samtycker, utfärdar Försäkringskassan intyg om förlängning på blankett E 102.

Exempel

När Beata har arbetat i Finland i sju månader upptäcker hon att arbetet kommer att ta ytterligare åtta månader. Beata begär förlängning av tillhörigheten till svensk socialförsäkring. Den finska institutionen godtar förlängningen och Försäkringskassan i Sverige utfärdar intyg på blankett E 102. Beata fortsätter att tillhöra svensk socialförsäkring under hela arbetet i Finland. Socialavgifter betalas bara i Sverige.

Om du har fått förlängning, deklarera i ruta 100 i inkomstdeklarationen och gör en notering under övriga upplysningar att Försäkringskassan har utfärdat ett E 102-intyg.

Om det andra landet inte godtar förlängning, blir du, om du fortsätter ditt arbete i det landet efter de 12 månaderna, omfattad av arbetslandets socialförsäkring och du får från och med den tidpunkten betala socialavgifter i det landet i stället.

Deklarera den delen av inkomsten som omfattas av arbetslandets socialförsäkring i ruta 102 i inkomstdeklarationen.

Näringsverksamhet både i Sverige och i annat EES-land

Om du bedriver aktiv näringsverksamhet parallellt både i Sverige och i ett eller flera andra EES-länder, ska du omfattas av svensk socialförsäkring avseende allt arbete. Egenavgifter betalas bara i Sverige på hela intäkten. Förutsättningen är att du får ett intyg på blankett E 101 från Försäkringskassan.

Exempel

Carl, som är bosatt i Sverige, bedriver näringsverksamhet både i Sverige och i Norge. Han arbetar varannan vecka i Sverige och varannan i Norge. Han har ett intyg på blankett E 101 att han tillhör svensk socialförsäkring. Egenavgifter ska betalas bara i Sverige. Norge får inte ta ut socialavgifter på intäkten från arbetet i Norge.

Deklarera i ruta 100 i inkomstdeklarationen och gör en notering under övriga upplysningar att Försäkringskassan har utfärdat ett E 101-intyg.

Anställning i Sverige och näringsverksamhet i annat EES-land

Om du har en anställning i Sverige och dessutom be-

driver näringsverksamhet i ett annat EES-land, ska du tillhöra svensk socialförsäkring både vad beträffar anställningsinkomsten och inkomsten av näringsverksamheten. Alla socialavgifter betalas i Sverige. Intyg på blankett E 101 måste finnas.

Exempel

Dorotea har en deltidsanställning i Sverige och en boutique i Estland som hon bedriver som enskild firma. Hennes arbetsgivare betalar arbetsgivaravgifter i Sverige på lönen från deltidsanställningen och hon själv betalar egenavgifter på intäkten av näringsverksamheten i Sverige. Båda inkomsterna ligger till grund för beräkning av sociala förmåner i Sverige.

Deklarera anställningsinkomsten i ruta 03 och inkomsten av näringsverksamheten i ruta 100 i inkomstdeklarationen. Gör en notering under övriga upplysningar att Försäkringskassan har utfärdat ett E 101-intyg.

Näringsverksamhet i Sverige och anställning i ett annat EES-land

Om du bedriver aktiv näringsverksamhet i Sverige och har en samtidig anställning i något annat EES-land, blir du omfattad av svensk socialförsäkring vad avser näringsverksamheten och av det andra landets socialförsäkring vad avser anställningen. Socialavgifter betalas i respektive land på respektive inkomst. Detta är ett undantag från regeln att socialavgifter inte ska betalas i olika länder samtidigt. Du måste underrätta Försäkringskassan om din arbetssituation.

Exempel

Ernst bedriver näringsverksamhet i Sverige som bilmekaniker. Samtidigt har han en timanställning i Danmark i en butik som säljer biltillbehör. Han kommer att omfattas av svensk socialförsäkring när det gäller näringsverksamheten och av dansk när det gäller anställningen. Socialavgifter betalas i respektive Sverige och Danmark på respektive inkomst.

Deklarera anställningsinkomsten i ruta 16 och inkomsten av näringsverksamheten i ruta 100 i inkomstdeklarationen. Under övriga upplysningar anger du att inkomsten i ruta 16 är en utlandsinkomst från landet X och om du anser att den inte ska beskattas i Sverige, t.ex. för att du blir beskattad i arbetslandet.

Dispens

I vissa fall kan man medges undantag (dispens) från de regler som egentligen skulle gälla vid arbete i annat EES-land. T.ex. kan det vara möjligt att stå kvar i bosättningslandets socialförsäkring även om arbete i ett annat land från början avses vara längre tid än 12 månader. Dispens söker du hos Försäkringskassan som måste begära samtycke hos det andra landets socialförsäkringsinstitution. Om samtycke medges utfärdar Försäkringskassan intyg på blankett E 101.

Exempel

Felicia bedriver näringsverksamhet i Sverige men ska under 14 månader bedriva verksamheten i Tyskland. Hon skulle föredra att under den tiden vara omfattad av svensk socialförsäkring i stället för tysk och vänder sig därför till Försäkringskassan för att få en dispens. Försäkringskassan inhämtar samtycke från socialförsäkringsinstitutionen i Tyskland. Om samtycke ges, utfärdar Försäkringskassan ett intyg på blankett E 101 att Felicia omfattas av svensk socialförsäkring under hela arbetet i Tyskland. Socialavgifter betalas då i Sverige. Inga avgifter ska betalas i Tyskland. Om den tyska institutionen vägrar samtycke, blir Felicia omfattad av tysk socialförsäkring från arbetets första dag.

Deklarera inkomsten av näringsverksamheten i ruta 100 i inkomstdeklarationen om dispensen medger att du ska vara fortsatt omfattad av svensk socialförsäkring. Gör en notering under övriga upplysningar att Försäkringskassan har utfärdat ett E 101-intyg.

Arbete utomlands när en konvention om social trygghet är tillämplig

Sverige har slutit konventioner om social trygghet med ett tjugotal andra länder. Liksom EG:s förordning 1408/71 reglerar konventionerna en persons socialförsäkringstillhörighet när han/hon är bosatt i ett konventionsland och arbetar i ett annat. Indirekt regleras också skyldigheten att betala socialavgifter. De flesta av konventionerna har Sverige slutit med EES-länder, vilket gör att i normalfallet är det förordningen och inte konventionen som gäller. De länder utanför EES-området som Sverige har konvention med är: Serbien-Montenegro, Kroatien och Bosnien-Hercegovina (konventionen med Jugoslavien), Turkiet, Israel, Marocko, Kap Verde, Chile, USA och Kanada.

Eftersom socialförsäkringsreglerna ser olika ut i de olika konventionerna bör du kontakta Försäkringskassan eller Skatteverket för att få information om vad som gäller om du ska arbeta i något av de nämnda länderna.

Näringsverksamhet utomlands när varken förordning 1408/71 eller en konvention är tillämplig

Självständig näringsverksamhet utomlands

Om du är bosatt i Sverige och bedriver självständig näringsverksamhet i ett land utanför EES-området som Sverige inte heller har konvention om social trygghet med, ses verksamheten som passiv näringsverksamhet. Du betalar inga socialavgifter i Sverige

och inte heller särskild löneskatt. Intäkten grundar inte sociala förmåner i Sverige. Du kan bli skyldig att betala socialavgifter i arbetslandet om det landets interna lagstiftning så säger.

Deklarera inkomsten i ruta 102 i inkomstdeklarationen och gör en notering under övriga upplysningar att det är fråga om inkomst av näringsverksamhet från landet X som du anser vara självständigt bedriven där.

Näringsverksamhet utomlands som hänför sig till fast driftställe i Sverige

Om du bedriver näringsverksamhet utomlands som hänför sig till ett fast driftställe i Sverige, ses hela verksamheten som arbete i Sverige. Intäkten grundar sociala förmåner i Sverige och blir underlag för socialavgifter.

Deklarera inkomsten i ruta 100 i inkomstdeklarationen.

Ytterligare information

Om du har frågor om socialavgifter och beskattning kan du vända dig till Skatteverket, upplysningen. Telefon 0771-567 567. Information finns också på vår webbplats www.skatteverket.se.

Om du behöver information om socialförsäkringstillhörigheten och sociala förmåner vid arbete i ett annat land, kan du vända dig till Försäkringskassan.

Skaffa e-legitimation

Om du har e-legitimation kan du bl.a.

- se hur mycket som finns på ditt skattekonto
- hämta och skriva ut personbevis på din egen skrivare
- ansöka om "jämkning" (ändrad beräkning)
- registrera företag
- lämna skattedeklaration varje månad (för moms och arbetsgivaravgifter)
- göra ändringar i din inkomstdeklaration och lämna bilaga K4, N1 och N6
- anmäla bankkonto för skatteåterbäring (fr.o.m. mars 2005).

Men du kan göra mycket mer med e-leg, inte bara hos Skatteverket. Det skapas allt fler liknande tjänster som du kan ha nytta av.

Gå in på **www.skatteverket.se** under **E-tjänster**.

Självbetjäning dygnet runt

Webbplats: **www.skatteverket.se**

Servicetelefon: **020-567 000**

Personlig service

Skatteupplysning: **0771-567 567**

Växel: **0771-778 778**

Skatteverket

SKV 291 utgåva 1. Utgiven i april 2005.